

Spojové struktury

Jan Faigl

Katedra počítačů
Fakulta elektrotechnická
České vysoké učení technické v Praze

Přednáška 08

BOB36PRP – Procedurální programování

Přehled témat

- Část 1 – Spojové struktury
  - Spojové struktury
  - Spojový seznam
  - Spojový seznam s odkazem na konec seznamu
  - Vložení/odebrání prvku
  - Kruhový spojový seznam
  - Obousměrný seznam
- Část 2 – Zadání 8. domácího úkolu (HW08)

Část I

Část 1 – Spojové struktury

Kolekce prvků (položek)

- V programech je velmi běžný požadavek na uchování seznamu (množiny) prvků (proměnných/struktur).
- Základní kolekce je pole. *Definované jménem typu a [], například double[].*
  - Jedná se o kolekci položek (proměnných) stejného typu.
  - + Umožňuje jednoduchý přístup k položkám indexací prvku.
Položky jsou stejného typu (velikosti), kompilátor tak může vytvořit kód, ve kterém se adresa prvku spočítá z indexu a velikosti prvku.
  - Velikost pole je určena při vytvoření pole.
    - Velikost (maximální velikost) musí být známa v době vytváření.
    - Změna velikost není přímo možná.
Nutné nové vytvoření (alokace paměti), voláním realloc() může dojít k rozšíření, které závisí na aktuálním stavu paměti.
    - Využití pouze malé části pole (s objemnými prvky) může být plýtváním paměti.
  - V případě řazení pole přesouváme jednotlivé položky pole.
    - Vložení prvku a vyjmutí prvku vyžaduje kopírování (zachování souvislosti dat).
Kopírování objemných prvků lze případně řešit ukládáním ukazatelů.

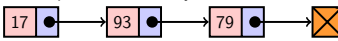
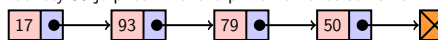

Základní operace se spojovým seznamem

- Vložení prvku:
  - Předchozí prvek odkazuje na nový prvek;
  - Nový prvek může odkazovat na předchozí prvek, který na něj odkazuje.
Tzv. obousměrný spojový seznam.
- Odebrání prvku:
  - Předchozí prvek aktualizuje hodnotu odkazu na následující prvek;
  - Předchozí prvek nově odkazuje na následující prvek, na který odkazoval odebraný prvek.
- Základní implementací spojového seznamu je **jednosměrný spojový seznam**.

Seznam – list

- Seznam (proměnných nebo objektů) patří mezi základní datové struktury. *Základní ADT – Abstract Data Type.*
- Seznam zpravidla nabízí sadu základních operací:
  - Vložení prvku (**insert**);
  - Odebrání prvku (**remove**);
  - Vyhledání prvku (**indexOf**);
  - Aktuální počet prvku v seznamu (**size**).
- Implementace seznamu může být založena na poli nebo spojové struktuře.
  - Pole
    - Indexování je velmi rychlé.
    - Vložení prvku na konkrétní pozici může být pomalé. *Nová alokace a kopírování.*
  - Spojové seznamy
    - Položky seznamu jsou sekvencně propojeny, přímý náhodný přístup není jednoduše možný.
    - Vložení nebo odebrání prvku může být velmi rychlé.

Jednosměrný spojový seznam

- Příklad spojového seznamu pro uložení číselných hodnot.

- Přidání nové hodnoty 50 je přidání nového prvku na konec seznamu.

- Odebrání prvku s hodnotou 79.

  1. Nejdříve sekvencně najdeme prvek s hodnotou 79.
  2. Následně vyjme prvek s hodnotou a propojíme prvek 93 s prvkem 50.
Položku next prvku 93 nastavíme na hodnotu next odebraného prvku, tj. na následující prvek s hodnotou 50.

Spojové seznamy

- Datová struktura realizující seznam dynamické délky.
- Každý prvek seznamu obsahuje:
  - Datovou část (hodnota proměnné / objekt / ukazatel na data);
  - Odkaz (ukazatel) na další prvek v seznamu. *NULL v případě posledního prvku seznamu (zarážka).*
- První prvek seznamu se zpravidla označuje jako **head** nebo **start**.
Realizujeme jej jako ukazatel odkazující na první prvek seznamu.

Spojový seznam

- Seznam tvoří struktura prvku s dvěma základními položkami:
  - Data prvku (může být ukazatel);
  - Odkaz (ukazatel) na další prvek.
- Seznam je pak:
  1. Ukazatel na první prvek **head**;
  2. nebo vlastní struktura pro seznam. *Vhodné pro uložení dalších informací, počet prvků, poslední prvek.*
- Příklad struktury pro uložení spojového seznamu celých čísel.

```
1 typedef struct entry { 1 typedef struct {
2 int value; 2 entry_t *head;
3 struct entry *next; 3 entry_t *tail;
4 } entry_t; 4 int counter; // počet prvku
6 entry_t *head = NULL; 5 } linked_list_t;
```
- Pro jednoduchost prvky seznamu obsahují celé číslo.
Obecně mohou obsahovat libovolná data (ukazatel na strukturu).

Úvod Spojový seznam Start/End Vložení/odebrání prvku Kruhový spojový seznam Obousměrný seznam

Přidání prvku – příklad

- Vytvoříme nový prvek (10) seznamu a uložíme odkaz v `head`.


```
head = myMalloc(sizeof(entry_t));
head->value = 10;
head->next = NULL;
```
- Další prvek (13) přidáme propojením s aktuálně 1. prvkem.


```
entry_t *new_entry = myMalloc(sizeof(entry_t));
new_entry->value = 13;
new_entry->next = head;
```
- a aktualizací proměnné `head`.
  - Stále máme přístup na všechny prvky přes `head` a `head->next`.
  - Inicializace položek prvku je důležitá.**
    - Hodnota `head == NULL` indikuje prázdný seznam.
    - Hodnota `entry->next == NULL` indikuje poslední prvek seznamu.

Kontrola dynamické alokace

```
#include <stdlib.h>

void* myMalloc(size_t size)
{
    void *ret = malloc(size);
    if (!ret) {
        fprintf(stderr, "Malloc failed!\n");
        exit(-1);
    }
    return ret;
}
```

lec08/my_malloc.h, lec08/my_malloc.c

Jan Faigl, 2023 BOB36PRP – Přednáška 08: Spojové struktury 12 / 55

Úvod Spojový seznam Start/End Vložení/odebrání prvku Kruhový spojový seznam Obousměrný seznam

Spojový seznam – push()

- Přidání prvku na začátek implementujeme ve funkci `push()`.
- Předáváme adresu, kde je uložen odkaz na start seznamu.

head je ukazatel, proto předáváme adresu proměnné, tj. &head a parametr je ukazatel na ukazatel.

```
1 void push(int value, entry_t **head)
2 { // add new entry at front of the list
3   entry_t *new_entry = myMalloc(sizeof(entry_t));
4
5   new_entry->value = value; // set data
6   if (*head == NULL) { // first entry in the list
7     new_entry->next = NULL; // reset the next
8   } else {
9     new_entry->next = *head;
10  }
11  *head = new_entry; //update the head
12 }
```

Alternativně můžeme `push()` implementovat také jako `entry_t* push(int value, entry_t *head)`.

- Přidání prvku není závislé na počtu prvků v seznamu.

Konstantní složitost operace `push()` – $O(1)$.

Jan Faigl, 2023 BOB36PRP – Přednáška 08: Spojové struktury 13 / 55

Úvod Spojový seznam Start/End Vložení/odebrání prvku Kruhový spojový seznam Obousměrný seznam

Spojový seznam – pop()

- Odebrání prvního prvku ze seznamu Kdy použijeme `assert()` a kdy `myAssert()`?

```
1 int pop(entry_t **head)
2 { // linked list must be non-empty
3   assert(head != NULL && *head != NULL);
4   entry_t *prev_head = *head; // save the current head
5   int ret = prev_head->value; // retrieve data from the current head
6   *head = prev_head->next; // set to NULL if the last item is popped
7   free(prev_head); // release memory of the popped entry
8   return ret;
9 }
```

Alternativně například také jako `int pop(entry_t *head)`, ale nenastaví `head` na `NULL` v případě vyjmutí posledního prvku.

- Odebrání prvku není závislé na počtu prvků v seznamu.

Konstantní složitost operace `pop()` – $O(1)$.

Jan Faigl, 2023 BOB36PRP – Přednáška 08: Spojové struktury 14 / 55

Úvod Spojový seznam Start/End Vložení/odebrání prvku Kruhový spojový seznam Obousměrný seznam

Spojový seznam – size()

- Zjištění počtu prvků v seznamu vyžaduje projít seznam až k zarážce `NULL`.
Poslední položka je taková, pro kterou platí `next == NULL`, nebo je seznam prázdný a `head == NULL`.
- Proměnnou `cur` používáme jako „kurzor“ pro procházení seznamu.

```
1 int size(const entry_t *const head)
2 { // const - we do not attempt to modify the list
3   int counter = 0;
4   const entry_t *cur = head;
5   while (cur) { // or cur != NULL
6     cur = cur->next;
7     counter += 1;
8   }
9   return counter;
```

Použijeme konstantní ukazatel na konstantní proměnnou, neboť seznam pouze procházíme a nemodifikujeme. Z hlavičky funkce je tak zřejmé, že vstupní strukturu ve funkci nemodifikujeme.

- Procházejíme kompletní seznam (n prvků), abychom spočítali počet prvků seznamu.

Lineární složitost operace `size()` – $O(n)$.

Jan Faigl, 2023 BOB36PRP – Přednáška 08: Spojové struktury 15 / 55

Úvod Spojový seznam Start/End Vložení/odebrání prvku Kruhový spojový seznam Obousměrný seznam

Spojový seznam – back()

- Vrácení hodnoty posledního prvku ze seznamu – `back()`.

```
1 int back(const entry_t *const head)
2 {
3   const entry_t *end = head;
4   while (end && end->next) { // 1st test list is not empty
5     end = end->next;
6   }
7   assert(end); //do not allow calling back on empty list
8   return end->value;
9 }
```

Kontrolou `assert()` vynucujeme, že při implementaci programu ladíme, že volání `back()` nebudeme provádět pro prázdný seznam. To musíme zajistit programově.

- Musíme projít všechny prvky seznamu.

Lineární složitost operace `back()` – $O(n)$.

Jan Faigl, 2023 BOB36PRP – Přednáška 08: Spojové struktury 16 / 55

Úvod Spojový seznam Start/End Vložení/odebrání prvku Kruhový spojový seznam Obousměrný seznam

Spojový seznam – procházení seznamu

- Procházení seznamu demonstrujeme na funkci `print()`.

```
1 void print(const entry_t *const head)
2 {
3   const entry_t *cur = head; // set the cursor to head
4   while (cur != NULL) {
5     printf("%i%s", cur->value, cur->next ? " " : "\n");
6     cur = cur->next; // move in the linked list
7   }
8 }
```

- Použijeme konstantní ukazatel na konstantní proměnnou, neboť seznam pouze procházíme a nemodifikujeme. Z hlavičky funkce je zřejmé, že vstupní strukturu nemodifikujeme.
- Prvky seznamu tiskneme za sebou oddělené mezerou a poslední prvek je zakončen znakem nového řádku.

Jan Faigl, 2023 BOB36PRP – Přednáška 08: Spojové struktury 17 / 55

Úvod Spojový seznam Start/End Vložení/odebrání prvku Kruhový spojový seznam Obousměrný seznam

Příklad – Spojový seznam celých čísel

```
entry_t *head;
head = NULL; // initialization is important

push(17, &head);
push(7, &head);
printf("List: ");
print(head);
push(5, &head);
printf("\nList size: %i\n", size(head));
printf("Last entry: %i\n", back(head));
printf("List: ");
print(head);
push(13, &head);
push(11, &head);
pop(&head);
printf("List:r");
print(head);
printf("\nPop until head is not empty\n");
while (head != NULL) {
    const int value = pop(&head);
    printf("Popped value %i\n", value);
}
printf("List size: %i\n", size(head));
printf("Last entry value %i\n", back(head));
```

```
$ clang -g demo-linked_list-int.c
linked_list.c
$.a.out
List: 7 17
List size: 3
Last entry: 17
List: 5 7 17
List: 13 5 7 17
Cleanup using pop until head is not empty
Popped value 13
Popped value 5
Popped value 7
Popped value 17
List size: 0
```

lec08/linked_list-int.h
lec08/linked_list-int.c
lec08/demo-linked_list-int.c

Jan Faigl, 2023 BOB36PRP – Přednáška 08: Spojové struktury 18 / 55

Úvod Spojový seznam Start/End Vložení/odebrání prvku Kruhový spojový seznam Obousměrný seznam

Spojový seznam – zrychlení operací `size()` and `back()`

- Operace `size()` a `back()` procházejí kompletní seznam.
- Operaci `size()` můžeme urychlit udržováním aktuálního počtu prvků v seznamu.
  - Zavedeme datovou položku `int counter`.
  - Počet prvků inkrementujeme při každém přidání prvku a dekrementujeme při každém odebrání prvku.
- Operaci `back()` můžeme urychlit proměnou odkazující na poslední prvek.
- Zavedeme strukturu pro vlastní spojový seznam s položkami `head`, `counter`, and `tail`.

```
1 typedef struct {
2   entry_t *head;
3   entry_t *tail;
4   int counter;
5 } linked_list_t;
```

- V případě přidání prvku na začátek, aktualizujeme `tail` pouze pokud byl seznam doposud prázdný.
- Proměnnou `tail` aktualizujeme při přidání prvku na konec nebo vyjmutí posledního prvku.

Jan Faigl, 2023 BOB36PRP – Přednáška 08: Spojové struktury 20 / 55

Úvod Spojový seznam Start/End Vložení/odebrání prvku Kruhový spojový seznam Obousměrný seznam

Spojový seznam – urychlený `size()`

- Samostatná struktura pro seznam.
- Položky `head` a `counter`.
- `head` je ukazatel na `entry_t`.
- Ve funkci `size()` předpokládáme validní odkaz na seznam.
- Proto voláme `assert(list)`.
- Přímá inicializace `linked_list_t linked_list = { NULL, 0 };`
- Do funkcí `push()` a `pop()` stačí předávat pouze ukazatel, proto použijeme proměnnou `list` `linked_list_t *list = &linked_list;`
- Inkrementujeme a dekrementujeme proměnnou `counter` ve funkcích `push()` a `pop()`.

```
void push(int data, linked_list_t *list) {
    ...
    list->counter += 1;
}

int pop(linked_list_t *list) {
    ...
    list->counter -= 1;
    return ret;
}
```

Jan Faigl, 2023 BOB36PRP – Přednáška 08: Spojové struktury 21 / 55

Spojový seznam – push() s odkazem na konec seznamu

```
1 void push(int value, linked_list_t *list)
2 { // add new entry at front
3   assert(list);
4   entry_t *new_entry = myMalloc(sizeof(entry_t));
5   new_entry->value = value; // set data; exit is called if myMalloc fails
6   if (list->head) { // an entry already in the list
7     new_entry->next = list->head;
8   } else { //list is empty
9     new_entry->next = NULL; // reset the next
10    list->tail = new_entry; //1st entry is the tail
11  }
12  list->head = new_entry; //update the head
13  list->counter += 1; // keep counter up to date
14 }
```

Hodnotu ukazatele tail nastavujeme pouze pokud byl seznam prázdný, protože prvky přidáváme na začátek.

Spojový seznam – pop() s odkazem na konec seznamu

- Při volání musí být odkaz na spojový seznam platný (nikoliv NULL).
- assert() testujeme správnost volání, že jsme ve struktuře programu neudělali chybu. Po odladění můžeme test vypustit, např. NDEBUG.
- myAssert() testuje, že data jsou za běhu programu správně. Pokud ne, ukončíme program a reportujeme.

```
1 int pop(linked_list_t *list)
2 {
3   assert(list);
4   myAssert(list->head, __LINE__, __FILE__); // non-empty list
5   entry_t *prev_head = list->head; // save head
6   list->head = prev_head->next;
7   list->counter -= 1; // keep counter up to date
8   int ret = prev_head->value;
9   free(prev_head); // release the memory
10  if (list->head == NULL) { // end has been popped
11    list->tail = NULL;
12  }
13  return ret;
14 }
```

```
1 #ifndef MY_ASSERT_H_
2 #define MY_ASSERT_H_
3
4 #include <stdio.h> //fprintf()
5 #include <stdlib.h> //exit() and malloc()
6
7 #define myAssert(x, line, file) \
8   if (!(x)) { \
9     fprintf(stderr, "my_assert fail, \
10    line: %d, file %s\n", line, file); \
11    exit(-1); \
12  }
13
14 #endif
```

Výpis chyby s číslem řádku a jménem zdrojového souboru pro rychlejší nalezení kontextu a případnou opravu.

Hodnotu proměnné tail nastavujeme pouze pokud byl odebrán poslední prvek, protože prvky odebráme ze začátku.

Spojový seznam – back() s odkazem na konec seznamu

- Proměnná tail je buď NULL nebo odkazuje na poslední prvek seznamu.
- ```
1 int back(const linked_list_t *const list)
2 { // const - we do not modify the linked list
3   // we do not allow to call back on empty list that has to be
4   assured programmatically
5   assert(list && list->tail);
6   return list->tail->value;
7 }
```
- Udržováním hodnoty proměnné tail (ve funkcích push() a pop()) jsme snížili časovou náročnost operace back() z lineární složitosti na počtu prvků (n) v seznamu O(n) na konstantní složitost O(1).

### Spojový seznamu – pushEnd()

- Přidání prvku na konec seznamu.

```
1 void pushEnd(int value, linked_list_t *list)
2 {
3   assert(list);
4   entry_t *new_entry = myMalloc(sizeof(entry_t));
5   new_entry->value = value; // set data
6   new_entry->next = NULL; // set the next
7   if (list->tail == NULL) { //adding the 1st entry
8     list->head = list->tail = new_entry;
9   } else {
10    list->tail->next = new_entry; //update the current tail
11    list->tail = new_entry;
12  }
13  list->counter += 1;
14 }
```

- Na asymptotické složitost metody přidání dalšího prvku (na konec seznamu) se nic nemění, je nezávislé na aktuálním počtu prvků v seznamu.

Spojový seznamu – popEnd()

- Odebrání prvku z konce seznamu.

```
1 int popEnd(linked_list_t *list)
2 {
3   assert(list && list->head);
4   entry_t *end = list->tail; // save the end
5   if (list->head == list->tail) { // the last entry is
6     list->head = list->tail = NULL; // removed
7   } else { // there is also penultimate entry
8     entry_t *cur = list->head; // that needs to be
9     while (cur->next != end) { // updated (its next
10      cur = cur->next; // pointer to the next entry
11    }
12    list->tail = cur;
13    list->tail->next = NULL; //the tail does not have next
14  }
15  int ret = end->value;
16  free(end);
17  list->counter -= 1;
18  return ret;
19 }
20
```

Složitost je O(n), protože musíme aktualizovat předposlední prvek. Alternativně lze řešit obousměrným spojovým seznamem.

Příklad použití

- Příklad použití na seznam hodnot typu int.
- Výstup programu

```
1 #include "linked_list.h"
2
3 linked_list_t list = { NULL, NULL, 0 };
4 linked_list_t *list = &list;
5 push(10, list); push(5, list); pushEnd(17, list);
6 push(7, list); pushEnd(21, list);
7 print(list);
8
9 printf("Pop 1st entry: %i\n", pop(list));
10 printf("Lst: "); print(list);
11
12 printf("Back of the list: %i\n", back(list));
13 printf("Pop from the end: %i\n", popEnd(list));
14 printf("Lst: "); print(list);
15
16 free_list(list); // cleanup!!!
```

```

$ clang linked_list.c demo-linked_list.c &&
./a.out
7 5 10 17 21
Pop 1st entry: 7
Lst: 5 10 17 21
Back of the list: 21
Pop from the end: 21
Lst: 5 10 17
```

```
lec08/linked_list.h
lec08/linked_list.c
lec08/demo-linked_list.c
```

Spojový seznam – Vložení prvku do seznamu

- Vložení do seznamu:
    - na začátek – modifikujeme proměnnou head (funkce push());
    - na konec – modifikujeme proměnnou posledního prvku a nastavujeme nový konec tail (funkce pushEnd());
    - obecně – potřebujeme prvek (entry), za který chceme nový prvek (new_entry) vložit.
- ```
entry_t *new_entry = myMalloc(sizeof(entry_t));
new_entry->value = value; // nastavení hodnoty
new_entry->next = entry->next; //propojení s následujícím
entry->next = new_entry; //propojení entry
```

- Do seznamu můžeme chtít prvek vložit na konkrétní pozici, tj. podle indexu v seznamu.

Případně můžeme také požadovat vložení podle hodnoty prvku, tj. vložit před prvek s příslušnou hodnotou. Např. vložení prvku vždy před první prvek, který je větší vytvoříme uspořádaný seznam – realizujeme tak řazení vkládáním (insert sort).

Spojový seznam – insertAt()

- Vložení nového prvku na pozici index v seznamu.

```
void insertAt(int value, int index, linked_list_t *list)
{
  assert(list); // list != NULL
  if (index < 0) { return; } // only positive position
  if (index == 0) { // handle the 1st position
    push(value, list);
    return;
  }
  entry_t *new_entry = myMalloc(sizeof(entry_t));
  new_entry->value = value; // set data
  entry_t *entry = getEntry(index - 1, list);
  if (entry != NULL) { // entry can be NULL for the 1st
    new_entry->next = entry->next; // entry (empty list)
    entry->next = new_entry;
  }
  if (entry == list->tail) {
    list->tail = new_entry; // update the tail
  }
  list->counter += 1;
}
```

Pro napojení spojového seznamu potřebuje položku next, proto hledáme prvek na pozici (index - 1) — getEntry().

Spojový seznam – getEntry()

- Nalezení prvku na pozici index.
- Pokud je index větší než počet prvků v poli, návrat posledního prvku.

```
static entry_t* getEntry(int index, const linked_list_t *list)
{ // here, we assume index >= 0
  entry_t *cur = list->head;
  int i = 0;
  while (i < index && cur != NULL && cur->next != NULL) {
    cur = cur->next;
    i += 1;
  }
  return cur; //return entry at the index or the last entry
}
```

Pokud je seznam prázdný vrátí NULL, tj. list->head == NULL.

- Funkci getEntry() chceme používat privátně pouze v rámci jednoho modulu (linked_list.c).
- Proto ji definujeme s modifikátorem static.

Viz lec08/linked_list.c

Příklad vložení prvků do seznamu – insertAt()

```

■ Příklad vložení do seznam čísel
linked_list_t list = { NULL, NULL, 0 };
linked_list_t *lst = &list;

push(10, lst); push(5, lst); push(17, lst);
push(7, lst); push(21, lst);
print(lst);

insertAt(55, 2, lst);
print(lst);

insertAt(0, 0, lst);
print(lst);

insertAt(100, 10, lst);
print(lst);

free_list(lst); // cleanup!!!

$ clang linked_list.c demo-insertat.c && ./a.out
21 7 17 5 10
0 7 55 17 5 10
0 7 55 17 5 10 100

■ Výstup programu
$ clang linked_list.c demo-insertat.c && ./a.out
21 7 17 5 10
Lst[0]: 21
Lst[1]: 7
Lst[2]: 17
Lst[3]: 5
Lst[4]: 10
Lst[5]: NULL
Lst[6]: NULL

lec08/demo-insertat.c

```

Spojový seznam – getAt(int index)

```

■ Nalezení prvků v seznamu podle pozice v seznamu.
■ V případě „adresace“ mimo rozsah seznamu vrátí NULL.

entry_t* getAt(int index, const linked_list_t *const list)
{
    if (index < 0 || list == NULL || list->head == NULL) {
        return NULL; // check the arguments first
    }
    entry_t* cur = list->head;
    int i = 0;
    while (i < index && cur != NULL && cur->next != NULL) {
        cur = cur->next;
        i++;
    }
    return (cur != NULL && i == index) ? cur : NULL;
}

Složitost operace je v nejnepríznivějším případě O(n) (v případě pole je to O(1)).

```

Příklad použití getAt(int index)

```

■ Příklad vypsání obsahu seznamu funkcí getAt()
v cyklu.

linked_list_t list = { NULL, NULL, 0 };
linked_list_t *lst = &list;

push(10, lst); push(5, lst); push(17, lst); push(7,
lst); push(21, lst);
print(lst);
for (int i = 0; i < 7; ++i) {
    const entry_t* entry = getAt(i, lst);
    printf("Lst[%i]: ", i);
    (entry) ? printf("%2u\n", entry->value) : printf
("NULL\n");
}

free_list(lst); // cleanup!!!

$ clang linked_list.c demo-getat.c && ./a.out
21 7 17 5 10
Lst[0]: 21
Lst[1]: 7
Lst[2]: 17
Lst[3]: 5
Lst[4]: 10
Lst[5]: NULL
Lst[6]: NULL

lec08/demo-getat.c

V tomto případě v každém běhu cyklu je složitost funkce getAt() O(n) a výpis obsahu seznamu má složitost O(n²)!

```

Spojový seznam – removeAt(int index)

```

■ Odebrání prvku na pozici int index a navázání seznamu.
■ Pokud index > size - 1, smaže poslední prvek, viz getEntry().
■ Pro navázání seznamu potřebujeme prvek na pozici index - 1.

void removeAt(int index, linked_list_t *list)
{ // check the arguments first
    if (index < 0 || list == NULL || list->head == NULL) { return; }
    if (index == 0) {
        pop(list);
    } else {
        entry_t *entry_prev = getEntry(index - 1, list);
        entry_t *entry = entry_prev->next;
        if (entry != NULL) { //handle connection
            entry_prev->next = entry->next->next;
        }
        if (entry == list->tail) {
            list->tail = entry_prev;
        }
        free(entry);
        list->count -= 1;
    }
}

Složitost v nejnepríznivějším případě O(n), protože nejdříve musíme prvek najít.

```

Příklad použití removeAt(int index)

```

void removeAndPrint(int index, linked_list_t *list)
{
    entry_t* e = getAt(index, lst);
    printf("Remove entry at %i (%i)\n", index,
e ? e->value : -1);
    removeAt(index, lst);
    print(lst);
}

linked_list_t list = { NULL, NULL, 0 };
linked_list_t *lst = &list;
push(10, lst); push(5, lst); push(17, lst); push
(7, lst); push(21, lst);
print(lst);
removeAndPrint(3, lst);
removeAndPrint(3, lst);
removeAndPrint(0, lst);
free_list(lst); // cleanup!!!

$ clang linked_list.c demo-removeat.c && ./a.out
21 7 17 5 10
3 Remove entry at 3 (5)
4 21 7 17 10
5 Remove entry at 3 (10)
6 21 7 17
7 Remove entry at 0 (21)
8 7 17

lec08/demo-removeat.c

```

Vyhledání prvku v seznamu podle obsahu – indexOf()

```

■ Vrátí číslo pozice prvního výskytu prvku v seznamu.
■ Pokud není prvek v seznamu nalezen vrátí funkce hodnotu -1.

int indexOf(int value, const linked_list_t *const list)
{
    int counter = 0;
    const entry_t *cur = list->head;
    bool found = false;
    while (cur && !found) {
        found = cur->value == value;
        cur = cur->next;
        counter += 1;
    }
    return found ? counter - 1 : -1;
}

```

Příklad použití indexOf()

```

linked_list_t list = { NULL, NULL, 0 };
linked_list_t *lst = &list;

push(10, lst); push(5, lst); push(17, lst);
push(7, lst); push(21, lst);
print(lst);

int values[] = { 5, 17, 3 };
for (int i = 0; i < 3; ++i) {
    printf("Index of (%2i) is %2i\n",
values[i],
indexOf(values[i], lst)
);
}

free_list(lst); // cleanup !!!

$ clang linked_list.c demo-indexof.c && ./a.out
21 7 17 5 10
Index of ( 5) is 3
Index of (17) is 2
Index of ( 3) is -1

lec08/demo-indexof.c

```

Odebrání prvku ze seznamu podle jeho obsahu – remove()

```

■ Podobně jako vyhledání prvku podle obsahu můžeme prvky podle obsahu odebrat.
■ Můžeme implementovat přímo nebo s využitím již existujících funkcí indexOf() a removeAt().
■ Příklad implementace.

void remove(int value, linked_list_t *list) {
    while ((idx = indexOf(value, list)) >= 0) {
        removeAt(idx, list);
    }
}

To co programátor/ka zpravidla řešení (má řešit), ve smyslu intelektuální náročnosti, není ani tak vlastní implementace, jako spíše návrh, jak se má funkce chovat, např. smazání prvního výskytu prvku vs. všech prvků s danou hodnotou. Implementace je do velké části dovednost („řemeslo“), kreativní činnost je spíše návrh struktury programu, definování chování funkcí a definování jmen proměnných a funkcí (identifikátorů).

```

Příklad indexOf() pro spojový seznam textových řetězců

```

■ Porovnání hodnot textových řetězců—strcmp() – knihovna <string.h>.
■ Je nutné zvolit přístup pro alokaci hodnot textových řetězců. Literály vs. proměnné.
■ Příklad použití.

#include "linked_list-str.h"
linked_list_t list = { NULL }; // initialization is important
push("FEE", lst); push("CTU", lst); push("PRP", lst);
push("Lecture09", lst); print(lst);

char *values[] = { "PRP", "Fee" };
for (int i = 0; i < 2; ++i) {
    printf("Index of (%s) is %2i\n", values[i], indexOf(values[i], lst));
}
free_list(lst); // cleanup !!!

$ clang linked_list-str.c demo-indexof-str.c && ./a.out
Lecture09 PRP CTU FEE
Index of (PRP) is 1
Index of (Fee) is -1

lec08/demo-indexof-str.c

```

Spojový seznam s hodnotami typu textový řetězec

- Zajištění správné alokace a uvolnění paměti je v našem příkladě náročnější.
- V případě volání `pop()` je nutné následně paměť uvolnit.
  - V C++ lze řešit například prostřednictvím „smart pointers“:

```
/* WARNING printf("Popped value \"%s\"\n", pop(lst)); */
/* Note, using this will cause memory leakage since we lost the address value to free the memory!!! */
```

```
char *str = pop(lst);
printf("Popped value \"%s\"\n", str);
free(str); /* str must be deallocated */

Při práci s dynamickou pamětí a datovými strukturami je nutné zvolit vhodný model (např. kopírování dat) a zajistit správné uvolnění paměti.
```

- Podobně jako textové řetězce se bude chovat ukazatel na nějakou komplexnější strukturu.
- Projdete si příložené příklady, zkuste si naimplementovat vlastní řešení a otestovat správnou alokaci a uvolnění paměti!

Příklad – Obousměrný spojový seznam

- Prvek listu má hodnotu (`value`) a dva odkazy (`prev` a `next`).
- Alokaci prvku provedeme funkcí s inicializací na základní hodnoty.

```
typedef struct dll_entry {
    int value;
    struct dll_entry *prev;
    struct dll_entry *next;
} dll_entry_t;

typedef struct {
    dll_entry_t *head;
    dll_entry_t *tail;
} doubly_linked_list_t;

dll_entry_t* allocate_dll_entry(int value)
{
    dll_entry_t *new_entry = myMalloc(sizeof(
        dll_entry_t));
    new_entry->value = value;
    new_entry->next = NULL;
    new_entry->prev = NULL;
    return new_entry;
}

lec08/doubly_linked_list.h, lec08/doubly_linked_list.c
```

Obousměrný spojový seznam – tisk seznamu

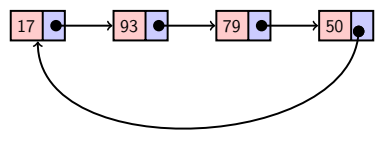
```
void print_dll(const doubly_linked_list_t *list)
{
    if (list && list->head) {
        dll_entry_t *cur = list->head;
        while (cur) {
            printf("%i%s", cur->value, cur->next ? " " : "\n");
            cur = cur->next;
        }
    }
}

void printReverse(const doubly_linked_list_t *list)
{
    if (list && list->tail) {
        dll_entry_t *cur = list->tail;
        while (cur) {
            printf("%i%s", cur->value, cur->prev ? " " : "\n");
            cur = cur->prev;
        }
    }
}

lec08/doubly_linked_list.c
```

Kruhový spojový seznam

- Položka `next` posledního prvku může odkazovat na první prvek.
- Tak vznikne kruhový spojový seznam.

- Při přidání prvku na začátek je nutné aktualizovat hodnotu `next` posledního prvku.

Obousměrný spojový seznam – vložení prvku

- Vložení prvku před prvek `cur`:
  - Napojení vloženého prvku do seznamu, hodnoty `prev` a `next`;
  - Aktualizace `next` předchozí prvku k prvku `cur`;
  - Aktualizace `prev` proměnné prvku `cur`.

```
void insert_dll(int value, dll_entry_t *cur)
{
    assert(cur);
    dll_entry_t *new_entry = allocate_dll_entry(value);
    new_entry->next = cur;
    new_entry->prev = cur->prev;
    if (cur->prev != NULL) {
        cur->prev->next = new_entry;
    }
    cur->prev = new_entry;
}

lec08/doubly_linked_list.c
```

Příklad použití

```
#include "doubly_linked_list.h"

doubly_linked_list_t list = { NULL, NULL };
doubly_linked_list_t *lst = &list;

push_dll(17, lst); push_dll(93, lst);
push_dll(79, lst); push_dll(11, lst);

printf("Regular print: ");
print_dll(lst);

printf("Revert print: ");
printReverse(lst);

free_dll(lst);

lec08/doubly_linked_list.c
lec08/demo-doubly_linked_list.c
```

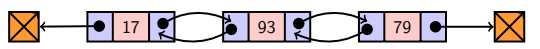
- Výstup programu


```
$ clang doubly_linked_list.c
demo-double_linked_list.c
$. /a.out

Regular print: 11 79 93 17
Revert print: 17 93 79 11
```

Obousměrný spojový seznam

- Každý prvek obsahuje odkaz na následující a předchozí položku v seznamu, položky `prev` a `next`.
- První prvek má nastavenou položku `prev` na hodnotu `NULL`.
- Poslední prvek má `next` nastavenou na `NULL`.
- Příklad obousměrného seznamu celých čísel.

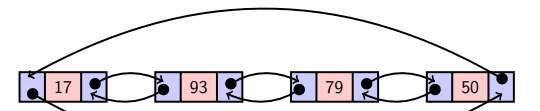
Obousměrný spojový seznam – přidání prvku na začátek push()

```
void push_dll(int value, doubly_linked_list_t *list)
{
    assert(list);
    dll_entry_t *new_entry = allocate_dll_entry(value);
    if (list->head) { // an entry already in the list
        new_entry->next = list->head; // connect new -> head
        list->head->prev = new_entry; // connect new <- head
    } else { //list is empty
        list->tail = new_entry;
    }
    list->head = new_entry; //update the head
}

lec08/doubly_linked_list.c
```

Kruhový obousměrný seznam

- Položka `next` posledního prvku odkazuje na první prvek.
- Položka `prev` prvního prvku odkazuje na poslední prvek.

Část II

Část 2 – Zadání 8. domácího úkolu (HW08)

Zadání 8. domácího úkolu HW08

Téma: Kruhová fronta v poli

Povinné zadání: 3b; Volitelné zadání: 2b; Bonusové zadání: není

- **Motivace:** Práce s pamětí a datovými strukturami.
- **Cíl:** Prohloubit si znalost paměťové reprezentace a dynamické alokace paměti s uvolňováním.
- **Zadání:** <https://cw.fel.cvut.cz/wiki/courses/b0b36prp/hw/hw08>
  - Implementace kruhové fronty s využitím předalokovaného pole pro vkládané prvky.
  - Volitelné zadání rozšiřuje úlohu o dynamické zvětšování a zmenšování kapacity fronty podle aktuálních požadavků na počet vkládaných/odebíraných prvků.
- **Termín odevzdání:** 14.12.2024, 23:59:59 PST.

PST – Pacific Standard Time

Diskutovaná témata

Shrnutí přednášky

Jan Faigl, 2023 BOB36PRP – Přednáška 08: Spojivé struktury 52 / 55

Jan Faigl, 2023 BOB36PRP – Přednáška 08: Spojivé struktury 53 / 55

Jan Faigl, 2023 BOB36PRP – Přednáška 08: Spojivé struktury 54 / 55

Diskutovaná témata

Diskutovaná témata

- Spojivé struktury
  - Jednosměrný spojový seznam;
  - Obousměrný spojový seznam;
  - Kruhový obousměrný spojový seznam.
- Implementace operací `push()`, `pop()`, `size()`, `back()`, `pushEnd()`, `popEnd()`, `insertAt()`, `getEntry()`, `getAt()`, `removeAt()`, `indexOf()`.
- Použití spojivého seznamu pro dynamicky alokované hodnoty prvků seznamu.
- Příště abstraktní datový typ (ADT).

Jan Faigl, 2023 BOB36PRP – Přednáška 08: Spojivé struktury 55 / 55

Jan Faigl, 2023 BOB36PRP – Přednáška 08: Spojivé struktury 56 / 55

Jan Faigl, 2023 BOB36PRP – Přednáška 08: Spojivé struktury 58 / 55

Kódovací příklad – Dynamická knihovna

Kódovací příklad – list.c 1/2

```
1 #include <stdio.h>
2 #include <stdlib.h>
3 #include <stdbool.h>
4
5 #include "list.h"
6
7 struct item {
8     void *value;
9     struct item *next;
10 };
11
12 struct list {
13     struct item *root;
14     bool (*isLess)(const void *a, const void *b);
15 };
16
17 enum { ERROR_MEM = 101 };
18
19 void* create(void)
20 {
21     struct list *ret = malloc(sizeof(struct list));
22     if (!ret) {
23         fprintf(stderr, "ERROR: cannot allocate memory
24         for list!\n");
25         exit(ERROR_MEM);
26     }
27     ret->root = NULL;
28     ret->isLess = NULL;
29     return ret;
30 }
31
32 void release(void* list)
33 {
34     if (list && *list) {
35         struct list *l = (struct list*)*list;
36         struct item *cur = l->root;
37         while (cur) {
38             struct item *n = cur->next;
39             cur = cur->next;
40             free(cur->value); //Případně specifická funkce
41             free(cur); // pro složený typ s ukazateli
42         }
43         free(*list);
44         *list = NULL;
45     }
46 }
```

- Při chybě alokace program končí voláním `exit()` s návratovou hodnotou 101.
- Definiční složených typů implementujeme pouze v souboru `list.c`, může se případně v budoucnu měnit, proto není `struct item` součástí rozhraní v `list.h`.

Jan Faigl, 2023 BOB36PRP – Přednáška 08: Spojivé struktury 59 / 55

Kódovací příklad – Dynamická knihovna

Kódovací příklad – list.c 2/3

```
47 void setLess(void *list, bool (*isLess)(const void *a, const void *b))
48 {
49     if (list) {
50         struct list *l = (struct list*)list;
51         l->isLess = isLess;
52     }
53 }
54
55 static void* allocate_item(void* value)
56 {
57     struct item *ret = malloc(sizeof(struct item));
58     if (!ret) {
59         fprintf(stderr, "ERROR: cannot allocate memory for list item!\n");
60         exit(ERROR_MEM);
61     }
62     ret->value = value;
63     ret->next = NULL;
64     return ret;
65 }
```

- Funkce `setLess()` nastavuje ukazatel na funkci.
- Funkce `allocate_item()` nastavuje `next` na `NULL`.
- Položka `value` je adresa dynamicky alokované paměti.

Jan Faigl, 2023 BOB36PRP – Přednáška 08: Spojivé struktury 60 / 55

Část IV

Appendix

Kódovací příklad – Dynamická knihovna

Kódovací příklad – Dynamická knihovna

- Knihovna s implementací (spojivého) seznamu pro ukládání dynamicky alokovaných položek.
- Pro jednoduchost při chybě dynamické alokace program ukončíme s výstupem na `stderr`.
- Implementujeme funkci `push()`, která nepřidá hodnoty `NULL`. Návrhová volba!
- Prázdný seznam je indikován návratovou hodnotou `NULL` funkce `pop()`.
- Implementujeme nastavení funkce porovnání položek `setLess()`, kterou využijeme při vkládání položek do seznamu. Uspořádání položek dojde při volání `push()`. Implementujeme insert sort.
- Vytvoříme dvě verze knihovny s/bez uspořádání položek, které budeme linkovat dynamicky.

```
1 #ifndef __LIST_H__
2 #define __LIST_H__
3
4 void* create(void); // void* - konkrétní typ považujeme za vnitřní záležitost knihovny.
5 void release(void** list); // argument list musí odpovídat typu z volání create()!
6
7 void setLess(void *list, bool (*isLess)(const void *a, const void *b));
8
9 void push(void *list, void *value);
10 void* pop(void *list);
11
12 #endif
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000
1001
1002
1003
1004
1005
1006
1007
1008
1009
1010
1011
1012
1013
1014
1015
1016
1017
1018
1019
1020
1021
1022
1023
1024
1025
1026
1027
1028
1029
1030
1031
1032
1033
1034
1035
1036
1037
1038
1039
1040
1041
1042
1043
1044
1045
1046
1047
1048
1049
1050
1051
1052
1053
1054
1055
1056
1057
1058
1059
1060
1061
1062
1063
1064
1065
1066
1067
1068
1069
1070
1071
1072
1073
1074
1075
1076
1077
1078
1079
1080
1081
1082
1083
1084
1085
1086
1087
1088
1089
1090
1091
1092
1093
1094
1095
1096
1097
1098
1099
1100
1101
1102
1103
1104
1105
1106
1107
1108
1109
1110
1111
1112
1113
1114
1115
1116
1117
1118
1119
1120
1121
1122
1123
1124
1125
1126
1127
1128
1129
1130
1131
1132
1133
1134
1135
1136
1137
1138
1139
1140
1141
1142
1143
1144
1145
1146
1147
1148
1149
1150
1151
1152
1153
1154
1155
1156
1157
1158
1159
1160
1161
1162
1163
1164
1165
1166
1167
1168
1169
1170
1171
1172
1173
1174
1175
1176
1177
1178
1179
1180
1181
1182
1183
1184
1185
1186
1187
1188
1189
1190
1191
1192
1193
1194
1195
1196
1197
1198
1199
1200
1201
1202
1203
1204
1205
1206
1207
1208
1209
1210
1211
1212
1213
1214
1215
1216
1217
1218
1219
1220
1221
1222
1223
1224
1225
1226
1227
1228
1229
1230
1231
1232
1233
1234
1235
1236
1237
1238
1239
1240
1241
1242
1243
1244
1245
1246
1247
1248
1249
1250
1251
1252
1253
1254
1255
1256
1257
1258
1259
1260
1261
1262
1263
1264
1265
1266
1267
1268
1269
1270
1271
1272
1273
1274
1275
1276
1277
1278
1279
1280
1281
1282
1283
1284
1285
1286
1287
1288
1289
1290
1291
1292
1293
1294
1295
1296
1297
1298
1299
1300
1301
1302
1303
1304
1305
1306
1307
1308
1309
1310
1311
1312
1313
1314
1315
1316
1317
1318
1319
1320
1321
1322
1323
1324
1325
1326
1327
1328
1329
1330
1331
1332
1333
1334
1335
1336
1337
1338
1339
1340
1341
1342
1343
1344
1345
1346
1347
1348
1349
1350
1351
1352
1353
1354
1355
1356
1357
1358
1359
1360
1361
1362
1363
1364
1365
1366
1367
1368
1369
1370
1371
1372
1373
1374
1375
1376
1377
1378
1379
1380
1381
1382
1383
1384
1385
1386
1387
1388
1389
1390
1391
1392
1393
1394
1395
1396
1397
1398
1399
1400
1401
1402
1403
1404
1405
1406
1407
1408
1409
1410
1411
1412
1413
1414
1415
1416
1417
1418
1419
1420
1421
1422
1423
1424
1425
1426
1427
1428
1429
1430
1431
1432
1433
1434
1435
1436
1437
1438
1439
1440
1441
1442
1443
1444
1445
1446
1447
1448
1449
1450
1451
1452
1453
1454
1455
1456
1457
1458
1459
1460
1461
1462
1463
1464
1465
1466
1467
1468
1469
1470
1471
1472
1473
1474
1475
1476
1477
1478
1479
1480
1481
1482
1483
1484
1485
1486
1487
1488
1489
1490
1491
1492
1493
1494
1495
1496
1497
1498
1499
1500
1501
1502
1503
1504
1505
1506
1507
1508
1509
1510
1511
1512
1513
1514
1515
1516
1517
1518
1519
1520
1521
1522
1523
1524
1525
1526
1527
1528
1529
1530
1531
1532
1533
1534
1535
1536
1537
1538
1539
1540
1541
1542
1543
1544
1545
1546
1547
1548
1549
1550
1551
1552
1553
1554
1555
1556
1557
1558
1559
1560
1561
1562
1563
1564
1565
1566
1567
1568
1569
1570
1571
1572
1573
1574
1575
1576
1577
1578
1579
1580
1581
1582
1583
1584
1585
1586
1587
1588
1589
1590
1591
1592
1593
1594
1595
1596
1597
1598
1599
1600
1601
1602
1603
1604
1605
1606
1607
1608
1609
1610
1611
1612
1613
1614
1615
1616
1617
1618
1619
1620
1621
1622
1623
1624
1625
1626
1627
1628
1629
1630
1631
1632
1633
1634
1635
1636
1637
1638
1639
1640
1641
1642
1643
1644
1645
1646
1647
1648
1649
1650
1651
1652
1653
1654
1655
1656
1657
1658
1659
1660
1661
1662
1663
1664
1665
1666
1667
1668
1669
1670
1671
1672
1673
1674
1675
1676
1677
1678
1679
1680
1681
1682
1683
1684
1685
1686
1687
1688
1689
1690
1691
1692
1693
1694
1695
1696
1697
1698
1699
1700
1701
1702
1703
1704
1705
1706
1707
1708
1709
1710
1711
1712
1713
1714
1715
1716
1717
1718
1719
1720
1721
1722
1723
1724
1725
1726
1727
1728
1729
1730
1731
1732
1733
1734
1735
1736
1737
1738
1739
1740
1741
1742
1743
1744
1745
1746
1747
1748
1749
1750
1751
1752
1753
1754
1755
1756
1757
1758
1759
1760
1761
1762
1763
1764
1765
1766
1767
1768
1769
1770
1771
1772
1773
1774
1775
1776
1777
1778
1779
1780
1781
1782
1783
1784
1785
1786
1787
1788
1789
1790
1791
1792
1793
1794
1795
1796
1797
1798
1799
1800
1801
1802
1803
1804
1805
1806
1807
1808
1809
1810
1811
1812
1813
1814
1815
1816
1817
1818
1819
1820
1821
1822
1823
1824
1825
1826
1827
1828
1829
1830
1831
1832
1833
1834
1835
1836
1837
1838
1839
1840
1841
1842
1843
1844
1845
1846
1847
1848
1849
1850
1851
1852
1853
1854
1855
1856
1857
1858
1859
1860
1861
1862
1863
1864
1865
1866
1867
1868
1869
1870
1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900
1901
1902
1903
1904
1905
1906
1907
1908
1909
1910
1911
1912
1913
1914
1915
1916
1917
1918
1919
1920
1921
1922
1923
1924
1925
1926
1927
1928
1929
1930
1931
1932
1933
1934
1935
1936
1937
1938
1939
1940
1941
1942
1943
1944
1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951
1952
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
2026
2027
2028
2029
2030
2031
2032
2033
2034
2035
2036
2037
2038
2039
2040
2041
2042
2043
2044
2045
2046
2047
2048
2049
2050
2051
2052
2053
2054
2055
2056
2057
2058
2059
2060
2061
2062
2063
2064
206
```


Kódovací příklad – Volání rozhraní seznamu 1/3

```

1 #include <stdio.h>
2 #include <stdlib.h>
3 #include <stdbool.h>
4 #include <string.h>
5
6 #include "list.h"
7
8 bool isLess(const void *a, const void *b);
9
10 int main(void)
11 {
12     int ret = EXIT_SUCCESS;
13     char *line = NULL; // musí být NULL, alokace v getline()
14     size_t linecap = 0; // délka alokované paměti v getline()
15     ssize_t ln = 0; // délka načteného řetězce
16     void *list = create(); // vytvoření seznamu z list.h
17
18     setLess(list, isLess); // nastavení funkce isLess() demo.c

```

```

20 while ((ln = getline(&line, &linecap, stdin)) > 0) {
21     if (line[ln-1] == '\n') { // ln vždy alespoň !!
22         line[ln-1] = '\0'; // ignorujeme konec řádku
23     }
24     fprintf(stderr, "DEBUG: read \"%s\"\n", line);
25     push(list, line); // přidáme do seznamu
26     linecap = 0; // vymocujeme novou alokaci
27     line = NULL; // vymocujeme novou alokaci
28 }
29 while ((line = pop(list))) {
30     printf("Popped value is \"%s\"\n", line);
31     free(line); // uvolňujeme řádek z paměti
32     release(&list);
33     return ret;
34 }
35
36 bool isLess(const void *a, const void *b)
37 {
38     return strcmp(a, b) < 0; // lexiografické porovnání
39 }
40
41 // demo.c

```

- Hodnoty textových řetězců jsou dynamicky alokovány.
- Načítání hodnot realizujeme funkcí `getline()`, která alokuje potřebnou paměť dynamicky.
- Seznam vytvoříme voláním funkce `create()`.
- Nastavíme funkci `isLess()`.

- Přidáním řádku do seznamu delegujeme zodpovědnost za správu paměti (smazání) seznamu, nebo následnému volání `pop()` a smazání řádku.
- Obsah seznamu vytiskneme voláním `pop()`.

Kódovací příklad – Volání rozhraní seznamu 2/3

```

$ clang -fPIC -c list.c
$ clang -shared -o liblist.so.1 list.o
$ clang -g -DWITH_LESS -fPIC -c list.c
$ clang -shared -o liblist.so.2 list.o
$ ln -s liblist.so.1 liblist.so
$ clang -g -L. -Wl,-rpath=. -llist -o demo demo.c
$ ldd demo
demo:
liblist.so => ./liblist.so (0x800244000)
libc.so.7 => /lib/libc.so.7 (0x800251000)

```

- Vytvoříme dvě verze (bez/s `isLess()`) dynamicky linkované knihovny `liblist.so.1` a `liblist.so.2`.
- Konkrétní (aktuální verzi) odkážeme symbolickým odkazem (nebo jen nakopírujeme) jako soubor `liblist.so`.
- Program `demo.c` zkompilujeme s knihovnou `list`.
- Dynamicky linkované knihovny programu můžeme zobrazit, např. nástrojem `ldd`.

```
ldd - list dynamic object dependencies.
```

Kódovací příklad – Volání rozhraní seznamu 3/3

```

$ rm -rf liblist.so
$ ln -s liblist.so.1 liblist.so
$ ls -l liblist.so
lrwxr-xr-x 1 liblist.so -> liblist.so.1

```

```

$ ./demo < in.txt 2>/dev/null
Popped value is " 15"
Popped value is " 9"
Popped value is " 5"
Popped value is " 3"
Popped value is " 1"
Popped value is " 6"
Popped value is " 13"
Popped value is " 16"
Popped value is " 2"
Popped value is " 4"
Popped value is " 15"
Popped value is " 9"

```

```

$ rm -rf liblist.so
$ ln -s liblist.so.2 liblist.so
$ ls -l liblist.so
lrwxr-xr-x 1 liblist.so -> liblist.so.2

```

```

$ ./demo < in.txt 2>/dev/null
Popped value is " 1"
Popped value is " 13"
Popped value is " 15"
Popped value is " 16"
Popped value is " 2"
Popped value is " 3"
Popped value is " 4"
Popped value is " 5"
Popped value is " 6"
Popped value is " 9"

```

- Verze bez `isLess()`, knihovna `liblist.so.1`.
- Verze s `isLess()`, knihovna `liblist.so.2`.